

นวัตกรรมการทางการศึกษา
การบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนโตนดหลวงวิทยาด้วย “ITASEA Model”

จัดทำโดย
นายประชา แก้วสวัสดิ์

โรงเรียนโตนดหลวงวิทยา ตำบลบางเก่า อำเภอลำลูกกา จังหวัดเพชรบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

เอกสารรายงานฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อรายงานผลการพัฒนาโมเดลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนโตนดหลวงวิทยา “ITASEA Model” ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลักที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา โดยเน้นการพัฒนาหลักสูตร ครู ผู้เรียน การนิเทศ ตลอดจนการประเมินและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยนวัตกรรมการบริหารจัดการศึกษาดังกล่าวนี้ได้นำมาขับเคลื่อนโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้านการศึกษาภายในโรงเรียนโตนดหลวงวิทยา เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู นำไปสู่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนต่อไป

เอกสารฉบับนี้สมบูรณ์ลงได้ด้วยความร่วมมือของครูที่ปรึกษา นักเรียน และผู้บริหาร รวมถึงบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้จัดทำต้องขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย หากมีข้อเสนอแนะ ผู้จัดทำจะได้นำไปปรับปรุงในครั้งต่อไป

โรงเรียนโตนดหลวงวิทยา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
1 ที่มาและความสำคัญ	1
2 วัตถุประสงค์และเป้าหมาย	3
3 กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงาน	4
4 ปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนา	8
5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9

ชื่อผลงาน : การบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนโตนดหลวงวิทยาด้วย “ITASEA Model”

ชื่อผู้เสนอผลงาน : โรงเรียนโตนดหลวงวิทยา ต. บางเก่า อ. ชะอำ จ. เพชรบุรี สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี กระทรวงศึกษาธิการ

ผู้บริหาร : นายประชา แก้วสวัสดิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนโตนดหลวงวิทยา

1. ที่มาและความสำคัญ

ในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพนั้นกระบวนการบริหารจัดการถือเป็นหัวใจสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบในระบบการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง ซึ่งมีข้อจำกัดทั้งในด้านทรัพยากรบุคลากรและการสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีระบบการบริหารจัดการที่เป็นระบบ และเชื่อมโยงองค์ประกอบต่างๆ ได้อย่างสอดคล้องและมีทิศทางเดียวกัน เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน แนวคิดในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงศตวรรษที่ผ่านมาโดยหนึ่งในแนวคิดที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายคือแนวคิดของ Stufflebeam (1971) ซึ่งเสนอกรอบการประเมินแบบ CIPP (Context, Input, Process, Product) ที่มุ่งเน้นการพัฒนารูปแบบโดยใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ และแนวคิดของ Fullan (2001) ซึ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบโดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของครูและการพัฒนาความเป็นผู้นำในทุกๆระดับ ตลอดจนแนวคิดของ Hall & Hord (1987) ที่กล่าวถึง “Change Process” ซึ่งการพัฒนารูปแบบการบริหารจะต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การสนับสนุนจากผู้นำ และการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบองค์รวม (Holistic Management) และการจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered Approach) ก็เป็นแนวทางร่วมสมัยที่ถูกนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบบริหารจัดการศึกษา โดยเน้นให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ และให้ความสำคัญกับการพัฒนาทั้งระบบ (Systematic Improvement)

การศึกษาสมัยใหม่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสคิดวิเคราะห์ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และพัฒนาความสามารถในการแก้ไขปัญหา ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ที่มีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีความรู้

ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และนวัตกรรม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศในอนาคต อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนชนบทมักเผชิญกับข้อจำกัดด้านทรัพยากร ครูผู้สอน และโครงสร้างการบริหารที่อาจยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างเต็มที่

การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนชนบท กล่าวคือ โรงเรียนโตนดหลวงวิทยา มักพบปัญหาและข้อจำกัด เช่น ขาดแคลนครูผู้เชี่ยวชาญและทรัพยากรการเรียนการสอน การขาดแผนการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและการเตรียมความพร้อมให้ทันกับความต้องการของโลกยุคใหม่ โรงเรียนโตนดหลวงวิทยา ซึ่งตั้งอยู่ในบริบทของชนบท มีความจำเป็นต้องพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกในกลุ่มสาระ การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนและพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การศึกษาและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการตอบสนองต่อความต้องการของโรงเรียนและชุมชน โดยมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของโรงเรียน พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุก ทดลองใช้และประเมินผล พร้อมกับเสนอแนวทางในการนำไปใช้เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด

จากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการยกระดับคุณภาพของโรงเรียนโตนดหลวงวิทยา พบว่าโรงเรียนยังขาดกรอบแนวทางที่ชัดเจนในการบูรณาการการบริหารในทุกมิติ โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้ การนิเทศติดตาม การประเมินผล ตลอดจนการบริหารเชิงข้อมูลและการส่งเสริมคุณภาพอย่างยั่งยืน จึงเป็นที่มาของการพัฒนา "ITASEA Model" ซึ่งเป็นแนวทางการบริหารจัดการศึกษาเชิงรุกอย่างมีระบบ ที่มีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยโมเดล ITASEA เป็นคำย่อจาก 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

I : Improving curriculum (การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร)

T : Teacher's development (การพัฒนาครูในการอบรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก)

A : Active learning (การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสู่ผู้เรียน)

S : Supervision of Teaching (การนิเทศชั้นเรียน)

E : Evaluation (การประเมินผล)

A : After action review (การทบทวนหลังปฏิบัติงาน)

โดยการเชื่อมโยงเป้าหมายของแต่ละองค์ประกอบไปสู่การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา มีลักษณะดังนี้ การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร (I) มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและชุมชน รวมทั้งนโยบายชาติและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 แนวทางนี้สอดคล้องกับหลักการ

“บริหารโดยใช้ข้อมูล” และ “บริบทเป็นฐาน” ตามแนวทาง CIPP ของ Stufflebeam ที่เน้นการพัฒนาหลักสูตรจากการวิเคราะห์สถานการณ์จริง การพัฒนาครูในการอบรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (T) มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมศักยภาพของครูในการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ซึ่งตอบรับแนวคิดการพัฒนาทุนมนุษย์ (Human Capital Development) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสู่ผู้เรียน (A) มุ่งให้ผู้เรียนมีบทบาทเป็น “เจ้าของการเรียนรู้” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered Theory) และการเรียนรู้ที่สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) การนิเทศชั้นเรียน (S) มุ่งพัฒนากระบวนการประเมินเชิงพัฒนา (Formative Evaluation) ตามแนวคิดของ Hall & Hord ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการติดตาม ส่งเสริม และให้คำแนะนำแก่ครูในการจัดการเรียนรู้ การประเมินผล (E) เป็นกระบวนการที่สำคัญตามแนวทาง Evidence-Based Decision Making เพื่อให้การบริหารมีความแม่นยำ และตรวจสอบได้ ส่งผลให้สามารถตรวจสอบความก้าวหน้าและผลลัพธ์ของการดำเนินงานในทุกองค์ประกอบ รวมถึงผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียนได้ การทบทวนหลังปฏิบัติงาน (A) เป็นการบูรณาการองค์ประกอบทั้งหมดตามหลักการ PDCA เพื่อสร้างระบบคุณภาพที่ต่อเนื่อง พัฒนาและปรับปรุงโมเดลให้มีความเหมาะสมและตอบโจทย์การจัดการศึกษามากขึ้น

กล่าวโดยสรุปคือ โมเดล ITASEA เป็นกรอบแนวทางการบริหารจัดการศึกษาที่พัฒนาขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีทางการศึกษาร่วมสมัย เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการยกระดับคุณภาพของโรงเรียนโหนดหลวงวิทยา ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางที่มีบริบทแบบชนบทได้อย่างเป็นระบบ ครบวงจร และยั่งยืน สามารถส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก ส่งผลให้นักเรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาทักษะในอนาคต เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกันมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีผลในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเผชิญกับความท้าทายของอนาคต

2. วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

2.1. วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนโหนดหลวงวิทยาให้สอดคล้องกับบริบทชุมชนทักษะในศตวรรษที่ 21 และนโยบายระดับชาติ
2. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เกิดการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21

3. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษา ITASEA Model นำไปสู่การยกระดับคุณภาพ การศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

2.2. เป้าหมาย

1. โรงเรียนโตนดหลวงวิทยามีหลักสูตรท้องถิ่นที่บูรณาการการจัดการเรียนรู้ตามแนว STEM Education ที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21

2. ครูวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ได้รับการพัฒนาและเข้าใจในกระบวนการจัดการ เรียนรู้ตามแนวทาง Active Learning และนักเรียนมีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองซึ่ง แสดงออกผ่านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. โรงเรียนโตนดหลวงมีรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเชิงรุกอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพ การศึกษาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี อย่างเป็นรูปธรรม

3. กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงาน

3.1 กระบวนการในการผลิตนวัตกรรม

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษา “ITASEA Model” เป็นผลจากกระบวนการวิจัยเชิง ปฏิบัติการ ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ทั้งผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยผ่าน 3 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การออกแบบและพัฒนารูปแบบ และการทดลองใช้และ ประเมินผล โดยการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการยกระดับคุณภาพของโรงเรียนโตนดหลวง วิทยา พบว่าโรงเรียนโตนดหลวงวิทยา ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดกลาง บริบทโรงเรียนอยู่ในชนบท มักพบ ปัญหาและข้อจำกัด เช่น ขาดแคลนครูผู้เชี่ยวชาญและทรัพยากรการเรียนการสอน การขาดแผนการ บริหารจัดการที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและการ เตรียมความพร้อมให้ทันกับความต้องการของโลกยุคใหม่ นักเรียนโดยส่วนใหญ่ ขาดทักษะในการสร้าง องค์ความรู้ด้วยตนเอง ไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับสิ่งที่เรียนใหม่ได้อย่างมีระบบ อีกทั้งยังไม่สามารถ วางแผน ทดลอง หรือประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้กระบวนการเรียนรู้ มีลักษณะเน้นการท่องจำมากกว่าการเข้าใจ นอกจากนี้ นักเรียนยังมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีต่ำ ขาดการคิดวิเคราะห์และการตั้งคำถามเชิงวิทยาศาสตร์ ทำให้การเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีไม่เกิดความหมายหรือการนำไปใช้ในชีวิตจริงอย่างแท้จริง ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำ และอาจเกิดผลที่ตามมาคือขาดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในสาขาดังกล่าว ทั้งนี้อาจเกิดจากการวางแผนบริหารด้านการศึกษาที่ยังไม่เป็นระบบและยังไม่เป็นการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพียงพอ ทั้งนี้โรงเรียนยังขาดกรอบแนวทางที่ชัดเจนในการบูรณาการการบริหารในทุกมิติ เมื่อระดมความคิดจากทุกภาคส่วน กล่าวคือ การประชุมผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สามารถวิเคราะห์ประเด็นและความต้องการในการบริหารการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ดังนี้

ประเด็น	สภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรค	ความต้องการในการพัฒนา
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	หลักสูตรท้องถิ่นยังไม่สอดคล้องกับทักษะศตวรรษที่ 21 ขาดการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	พัฒนาหลักสูตรที่เน้น STEM Education และกระบวนการจัดการเรียนรู้ Active Learning
2. การพัฒนาครู	ครูมีพื้นฐานความรู้แต่ขาดการพัฒนาทักษะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก รวมถึงการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ซึ่งอาจเกิดจากการไม่มีเวลาในการพัฒนาตนเอง และขาดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้	พัฒนาครูให้มีสมรรถนะด้านการสอนเชิงรุก สามารถใช้เทคโนโลยีร่วมกับการออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก โดยจัดอบรมหรือส่งเสริมการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ ตลอดจนใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และการให้คำปรึกษา (Coaching)
3. การจัดการเรียนรู้	การเรียนการสอนอาจเน้นบรรยายมากเกินไป ขาดกิจกรรม Active Learning และการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติอาจส่งผลให้นักเรียนขาดแรงจูงใจ	ปรับเปลี่ยนวิธีสอนให้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีและออกแบบชุดกิจกรรมบูรณาการ
4. การนิเทศติดตาม	การนิเทศครูยังเป็นแบบรายงานและมีสั่งการ ไม่ต่อเนื่อง ตลอดจนขาดการ	ต้องการระบบนิเทศแบบมีส่วนร่วมและสะท้อนผลได้จริง อาจส่งเสริมโดยการใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้

ประเด็น	สภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรค	ความต้องการในการพัฒนา
	สื่อสารระหว่างผู้บริหารกับครูอย่างเป็นระบบชัดเจน	ทางวิชาชีพ (PLC) การทบทวนหลังปฏิบัติ (AAR) การให้คำปรึกษา Coaching & Mentoring

จากการวิเคราะห์ประเด็นและความต้องการในการบริหารการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีดังกล่าว ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้ การนิเทศติดตาม ตลอดจนการบริหารเชิงข้อมูลและการส่งเสริมคุณภาพอย่างยั่งยืน นำไปสู่การพัฒนา "ITASEA Model" ซึ่งเป็นแนวทางการบริหารจัดการศึกษาเชิงรุกอย่างมีระบบ ที่มีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยโมเดล ITASEA เป็นคำย่อจาก 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

I : Improving curriculum (การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร)

T : Teacher's development (การพัฒนาครูในการอบรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก)

A : Active learning (การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสู่ผู้เรียน)

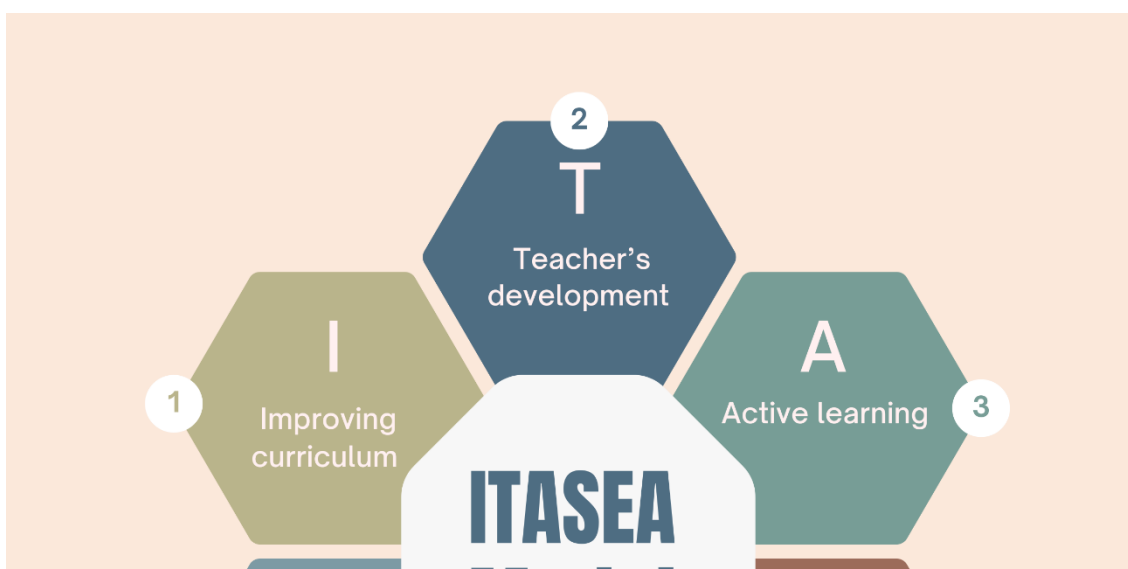
S : Supervision of Teaching (การนิเทศชั้นเรียน)

E : Evaluation (การประเมินผล)

A : After action review (การทบทวนหลังปฏิบัติงาน)

3.2 ขั้นตอนการดำเนินงาน

โมเดล ITASEA ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลักที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา โดยเน้นการพัฒนาหลักสูตร ครู ผู้เรียน การนิเทศ ตลอดจนการประเมินและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบดังนี้

1. I : Improving curriculum (การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร)

การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทชุมชน ทักษะในศตวรรษที่ 21 และนโยบายระดับชาติ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

- 1.1 วิเคราะห์หลักสูตรปัจจุบัน ตรวจสอบจุดแข็งและจุดอ่อนของหลักสูตรเดิม
- 1.2 เก็บข้อมูลบริบทจากผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น
- 1.3 ประชุมคณะกรรมการหลักสูตรเพื่อกำหนดจุดเน้นการพัฒนา
- 1.4 ปรับโครงสร้างหลักสูตร เพิ่มและปรับกิจกรรมหรือรายวิชา STEM Education
- 1.5 ทดลองใช้หลักสูตรในบางชั้นเรียน
- 1.6 สรุปผลและปรับปรุงหลักสูตรก่อนนำไปใช้จริง

2. T : Teacher's development (การพัฒนาครูในการอบรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก)

การพัฒนาครูในการอบรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

- 2.1 สำรวจความต้องการในการพัฒนาครู
- 2.2 วางแผนการอบรมร่วมกับหน่วยงานหรือวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ
- 2.3 จัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูมีประสบการณ์ตรง
- 2.4 ติดตามผลการอบรมและให้คำปรึกษาเพิ่มเติม
- 2.5 ประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู

3. A : Active learning (การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสู่นักเรียน)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสู่นักเรียนมีเป้าหมายเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เกิดการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

- 3.1 ครูวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และเน้นกระบวนการสืบเสาะหาความรู้
- 3.2 ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้จากปัญหา การเรียนรู้จากโครงงาน เป็นต้น โดยใช้เทคนิคตั้งคำถาม กระตุ้นการคิดวิเคราะห์
- 3.3 บันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม
- 3.4 วิเคราะห์ผลลัพธ์การจัดการเรียนรู้และสรุปผล

4. S : Supervision of Teaching (การนิเทศชั้นเรียน)

การนิเทศชั้นเรียนเป้าหมายเพื่อให้เกิดการติดตาม ส่งเสริม และให้ปรึกษา คำแนะนำแก่ครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

- 4.1 วางแผนการนิเทศร่วมกันทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
- 4.2 กำหนดเป้าหมายและเกณฑ์สังเกตพฤติกรรมการสอน
- 4.3 นิเทศชั้นเรียนโดยเน้นการสังเกตและการสะท้อนผล
- 4.4 จัดประชุมสะท้อนผลการนิเทศกับครู

4.5 เขียนรายงานและวางแนวทางพัฒนาเพิ่มเติม

5. E : Evaluation (การประเมินผล)

การประเมินผลมีเป้าหมายเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าและผลลัพธ์ของการดำเนินงานในทุกระดับองศ์ประกอบ รวมถึงประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับครูและนักเรียน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

- 5.1 กำหนดเกณฑ์การประเมินในแต่ละองค์ประกอบ
- 5.2 รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น แบบสอบถาม แบบสังเกต เอกสารหลักฐาน เป็นต้น
- 5.3 วิเคราะห์ผลการดำเนินงานในแต่ละชั้น
- 5.4 สรุปผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน เช่น ความสามารถ ทักษะ ความพึงพอใจ ผลสัมฤทธิ์ เป็นต้น

6. A : After action review (การทบทวนหลังปฏิบัติงาน)

การทบทวนหลังปฏิบัติงานมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาและปรับปรุงโมเดลการบริหารจัดการศึกษาให้มีความเหมาะสมและตอบโจทย์การจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องมากขึ้น โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

- 6.1 จัดประชุมสะท้อนผลการดำเนินงานร่วมกันทุกฝ่าย
- 6.2 รวบรวมข้อเสนอแนะจากครู นักเรียน ผ่านชุมชนการเรียนรู้แห่งวิชาชีพ (PLC)
- 6.3 วิเคราะห์จุดแข็งและจุดที่ควรปรับปรุงของโมเดล
- 6.4 ปรับปรุงแนวทางในองค์ประกอบต่าง ๆ ของโมเดล

4. ปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนา

การพัฒนาองค์ประกอบต่าง ๆ ในการบริหารจัดการศึกษา “ITASEA Model” จะประสบความสำเร็จได้ จำเป็นต้องมีปัจจัยสนับสนุนที่หลากหลาย ทั้งในด้านบุคคล ระบบ และวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่

1. ผู้บริหารและคณะครูให้ความสำคัญกับการพัฒนาการบริหารการศึกษาเชิงรุก โดยมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาหลักสูตร พัฒนาครู พัฒนาระบบการนิเทศชั้นเรียน และพัฒนานักเรียนสืบเนื่องไป

2. ครูทุกคนเปิดใจและพร้อมปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ พร้อมรับการพัฒนาตนเอง เพื่อนำไปสู่ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3. การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องได้แก่ ครูและผู้บริหาร ร่วมมือร่วมใจผ่านการระดมความคิด ชุมชนการเรียนรู้แห่งวิชาชีพ (PLC) ร่วมกันรับผิดชอบในการพัฒนา

4. การใช้กระบวนการสนับสนุนครู ให้คำปรึกษาแนะนำ (Coaching) และการทบทวนหลังปฏิบัติงาน (AAR) ทำให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการศึกษา “ITASEA Model” ไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี คาดว่าจะเกิดประโยชน์ที่สำคัญทั้งในระดับครู นักเรียน และโรงเรียน ดังนี้

5.1 ด้านหลักสูตร

โรงเรียนสามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทชุมชน ทักษะในศตวรรษที่ 21 และนโยบายระดับชาติ ส่งผลให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีความหมายและสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

5.2 ด้านครูและการจัดการเรียนรู้

ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เรียน

5.3 ด้านผู้เรียน

นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง พัฒนาทักษะทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี รวมถึงทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างรอบด้าน

5.4 ด้านระบบนิเทศและการประเมินผล

โรงเรียนมีระบบนิเทศการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผ่านกระบวนการให้คำปรึกษา (Coaching) และการทบทวนหลังปฏิบัติงาน (AAR) ทำให้ครูได้รับข้อเสนอแนะและพัฒนาการสอนได้อย่างตรงจุด

5.5 ด้านการบริหารจัดการศึกษา

โรงเรียนมีรูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงทุกองค์ประกอบ ตั้งแต่หลักสูตร การพัฒนาครู การเรียนรู้ ไปจนถึงการประเมินผล ทำให้เกิดการยกระดับคุณภาพการศึกษาที่เป็นรูปธรรม และยั่งยืน

